

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1165/2019
12.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Желимир Џамбић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Предраг Станков, адвокат из ..., ради накнаде, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 број 427/18 од 15.11.2018. године, у седници већа одржаној дана 12.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 број 427/18 од 15.11.2018. године, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П2 број 85/17, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезан је тужени да јој исплати износ од 395.170,20 динара, са законском затезном каматом почев од 09.05.2018. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате.

Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 232.503,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 број 427/18 од 15.11.2018. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Ужицу П2 број 85/17 од 09.05.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужени обавезе да јој исплати износ од 395.170,20 динара, са законском затезном каматом почев од 09.05.2018. године, па до коначне исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 238.370,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила ревизију, због битних повреда одредаби парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14) па је нашао да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нису учињене ни друге битне повреде одредбе парничног поступка на које се ревизијом указује.

Према образложењу првостепене одлуке, након спроведеног доказног поступка првостепени суд је утврдио да је правноснажном извршном пресудом Основног суда у Ужицу П2 број 147/10 од 21.10.2010. године, малолетна ћерка странака ВВ, поверена мајци на самостално вршење родитељског права. Истом пресудом је регулисан начин виђања и одржавања личних односа туженог са својом малолетном ћерком, између осталог, и на тај начин што је предвиђено да ће малолетна ВВ проводити са оцем седам дана на мору и седам дана на Златибору, по договору родитеља, у присуству ВВ бабе, као и седам дана за време зимског распуста у континуитету без спавања. У периоду од 2011. године, закључно са 2014. годином, тужени није извршавао своју обавезу утврђену пресудом о разводу брака и није са малолетном ВВ проводио седам дана на мору и седам дана за време зимског распуста у присуству ВВ бабе, а тужилине мајке. Уместо туженог, у спорном периоду, тужилја је организовала летовање тако што би након консултација са малолетном ВВ утврдила термин који јој највише одговара. Тужени је, обично седам до десет дана пред одлазак на путовање, отказивао одлазак, правдајући такав поступак својим пословним обавезама, из ког разлога је тужилја била принуђена да са малолетном ВВ иде на летовање, односно зимовање, како аранжман не би пропао. На основу налаза и мишљења судског вештака утврђено је да су трошкови зимовања и летовања у наведеном периоду износили 395.170,20 динара. Полазећи од одредбе члана 218. Закона о облигационим односима, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужилји исплати претходно наведени износ од 395.170,20 динара, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе.

Апелациони суд у Крагујевцу је дана 14.11.2018. године, одржао расправу, након чега је пресудом укинуо пресуду Основног суда у Ужицу П2 број 85/17 од 09.05.2018. године и одбио тужбени захтев тужилје у целости као неоснован, са образложењем да је тужилја, према ставу четвртог изреке пресуде Основног суда у Ужицу П2 број 147/10 од 21.10.2010. године, као родитељ коме је дете било поверено на самостално вршење родитељског права у смислу члана 77. став 3. Породичног закона, била у обавези да туженом омогући да са дететом поред осталог, проведе седам дана на мору и седам дана на Златибору, а све у смислу члана 61. став 2. и члану 272. став 2. Породичног закона, али наведеном пресудом није била установљена обавеза тужилје да она финансира те боравке на мору и Златибору, ни да их она обезбеђује и уплаћује. Према даљим наводима другостепеног суда, сви приложени докази у вези уплата за летовање наведене четири године гласе на име тужилје и ћерке странака ВВ, а тужилја не оспорава да је на та летовања по уплаћеним аранжманима са ћерком и одлазила, па се, у конкретном случају, не ради о обавези туженог у погледу издржавања ћерке у смислу члана 73. члана 154. став 1. Породичног закона, из ког разлога је тужбени захтев тужилје другостепеном пресудом одбијен као неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиле као неоснован.

Наиме, како то проистиче из садржине пресуде Основног суда у Ужицу П2 број 147/10 од 21.10.2010. године, ставом трећим изреке, отац малолетне ВВ, овде тужени ББ обавезан је да на име доприноса за издржавање плаћа износ од 20.000,00 динара месечно почев од 05.03.2010. године, па убудуће, док ова обавеза по закону буде трајала. У том смислу, једина финансијска обавеза туженог је управо плаћање по основу доприноса за издржавање.

За овај суд нису спорни ревизијски наводи којима се указује на садржину права детета, те ни то да је у најбољем интересу детета да одржава контакте са родитељем са којим не живи, при чему у погледу тих контаката треба да постоји сталност и извесност, а што је све важно за правилан емоционални и социјални развој детета. Међутим, модел виђања који је установљен у конкретном случају, а који је подразумева да отац проводи са дететом седам дана зимског и седам дана летњег распуста, не ужива могућност принудног извршења. Уколико отац не жели или није у могућности да поступи у складу са судском одлуком којом је установљен наведени модел виђања, не постоји могућност за интервенцију државе у смислу принудног извршења те одлуке. Такође, позитивним прописима није предвиђена могућност да се други родитељ или друго лице које уместо оца одведе дете на летовање, односно зимовање, регресира од родитеља чије је то право за трошкове тог летовања или зимовања. Ово из разлога што одлазак на летовање или зимовање, у конкретном случају, није обавеза финансијске природе (то је искључиво обавеза давања доприноса за издржавање у износу од 20.000,00 динара), већ је наведено компонента установљеног модела виђања. Наведено даље значи да не стоји ревизијски навод да је мајка уместо оца извршила обавезу одвођења детета на летовање односно зимовање, те да има право на накнаду трошкова у смислу члана 218. Закона о облигационим односима, јер ово и није била обавеза оца, већ елемент модела виђања који могућност принудног извршења ужива само онда када неко лице спречава његову реализацију. У супротном, уколико родитељ у односу на ког је уставновљен модел виђања не може или не жели да поступа у складу са истим, такав поступак може евентуално бити за моралну осуду, али у позитивним прописима нема упоришта за интервенцију државе у смислу принуде родитеља на поступање у складу са моделом виђања, нити постоји могућност било какве врсте новчане накнаде за родитеља који самостално врши родитељско право у ситуацији када би тај родитељ, уместо другог родитеља, реализовао са дететом одређени облик виђања који захтева финансијске издатке.

Сходно наведеном, сви ревизијски наводи којима се указује на то да је другостепени суд погрешно сматрао да одвођење малолетне ВВ на летовање, односно зимовање није била обавеза туженог ББ, нису основани. Такође, преостали ревизијски наводи којима се указује на садржину родитељског права, те на чињеницу да иста деривирају из родитељских дужности, како је то претходно констатовано у образложењу ове одлуке, нису спорни, али исти нису од утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари, имајући у виду предмет спора.

Сходно свему изнетом, одлучено је као у изреци применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Како је ревизија тужиље одбијена као неоснована, одбијен је њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић